

SmeC

(Matauranga rongoa a Shire)

Te timatanga me te mutunga o te matauranga kore utu! Ko te matauranga kore utu e whakamahi ana i te CG NAtm!

Ka timata: HE mai i te tau '0-9', SHE mai i te tau '0-16' me nga Kaumatua mai i te tau '63 ki runga ki te mutunga. Ko te haere ki te SmeC he whakahau mo te wa e hapu ana ia, kia oti ra ano nga tamariki te haere ki SmeC. He ara mahi a SmeC mo SHE anake (whaea)! Kei ia SmeC tetahi 'Huihuinga'.

Mātauranga Koreutu i SmeC: Haere ai nga tamariki 6 nga ra i te wiki mai i te 1 haora i muri i te Putanga o te Ra ki te 1 haora i mua i te Toto o te Ra. Ka whakawhiwhia ki nga tamariki he uhi katoa, he hu, he rauemi ako, he kai me te inu. Ka okioki, ka kaukau (Kapu whanau hou), ko etahi atu he ua.

Ka haere nga whaea 6 nga ra i te wiki mai i te 1 haora i muri mai i te Putanga o te Ra ki te 1 haora i mua i te Toto o te Ra (e toru haora te okiokinga). Ka whakawhiwhia ki nga whaea he uhi katoa, he kakahu waewae, he kai, he inu me te utu (1 xwmw). Ka taea te kaukau. Tuhipoka! Ka wehe atu, ka huri nga Whaea me nga Tamariki. Ka noho nga mea katoa e whakaratohia ana. Karekau he mahi kainga.

Tau 0-2: he whanau hou (tama, kotiro) ka haere tahi me tana whaea a SmeC: Karapu whanau hou' 6 nga ra i te wiki. Whanau hou i te mutunga o te tau 2 ka whiwhi Te Tohu Karapu whanau hou' Ko nga whaea e whakaoti ana i nga haora 280 o te karapu ako me te whakaako ka whiwhi: Tau 1 Whakaakoranga 'SmeC' Tiwhikete

Tau 3-9: tama, kotiro (Kaikura) haere 6 ra ia wiki ki nga karaehe whakauru (koe) SmeC: Kura Kaupapa' Ka whakawhiwhia nga tohunga ki te whakaoti i te tau 9' Te Tohu Paetahi Kura'. Ko nga whaea e whakaoti ana i te 140 haora i te ako me te whakaako i te Kura Tuatahi ka whiwhi: Te Tiwhikete Whakaakoranga 'SmeC' Tau 2'

10-14 tau: kotiro (Kaikura) haere 6 ra i te wiki ki nga karaehe kotiro anake i 'SmeC: Ko te Kura kotiro anake'. Ka whakawhiwhia nga tohunga ki te whakaoti i te tau 14 'Kotiro anake Te Tohu Paetahi Kura' Ko nga whaea e whakaoti ana i nga haora 140 mo te kotiro anake i te kura, te whakaako ka whiwhi: 'Tiwhikete Tauhokohoko Whakaakoranga Hauora'.

15-16 tau: kotiro (Kaikura) haere 6 ra i te wiki utua (1 x wmw) nga karaehe i 'SmeC: Kareti whanau'. Ka whiwhi nga tohunga ki te whakaoti i te tau 16 Whānau College Diploma'

62 tautawhito Ka whakaako ia: Ka tukuna e ia nga wheako o te ao ki nga reanga e whai ake nei (kua utua 3 x wmw) i Kareti whanau.

63 tau or over senior He, She (whakaritea) kei te waatea te matauranga i SmeC: Karapu Mahi Matua'.

Ko tana ara mahi: Kaiwhakahaere SmeC

* Taketake: I muri i te whakatuwheratanga, i whakatairangahia e te kaumatua!

Whai muri i tana whakaoti a 'Marena Tapu' kirimana'. He 'Hauora, Tiwhikete Tauhokohoko Mātauranga'. Ka timata ia ki te mahi 'Nēhi' (wmw2).

I muri 1 tau mahi-wheako rite 'Nēhi' ka whai tohu* ki te riro 'Tuahine-Nurse' (wmw3).

I muri 1 tau wheako mahi rite 'Nēhi Matua' ka whai tohu ki te haere ki nga whiwhinga 'PHeC / Hangarau Hangarau' 'Tiwhikete Kaitirotiro'. Ina he whakatuwheratanga ka whakatairangatia* ki 'Wahine waenganui' (wmw4).

I muri 1 tau wheako mahi rite 'Wahine waenganui' ka whai tohu ki te haere ki nga whiwhinga 'PHeC / Leadership College' 'Titohu Kaihautū'. Ina he whakatuwheratanga ka whakatairangatia* ki 'Te rongoa' (wmw5).

I muri 1 tau wheako mahi rite 'Te rongoa' ka whai tohu ki te haere ki nga whiwhinga 'PHeC / Leadership College' 'Tohutohu Kaiwhakahaere'. Ina he whakatuwheratanga ka whakatairangatia* ki 'Matron' (wmw6).

I muri 1 tau wheako mahi rite 'Matron' ka whai tohu ki te haere ki 'PDEc Leadership Camp' ka whiwhi 'Te Tohu Kaiwhakahaere'. Ina he whakatuwheratanga ka whakatairangatia* ki 'Kaiwhakahaere SmeC' (wmw7). Ka hono atu ki te 'pokapu Kaitohutohu Porowini'.

SmeC papakupu

06.1.7. Mātauranga rā Whakanui

12.1.7. Pai-hauora rā Whakanui

Whai wāhi ki ngā whakanuitanga o te rā ngahau.

SmeC Ko te pokapū o te hapori e noho nui ana. Ka noho ia i te nuinga o to ratau oranga ki reira. Me whakawhanaunga ia me nga tamariki ki te whakatutuki i o raata kaha. Tuākana tūao! Ko te noho hapori ko te hapori e whangai ana i nga tamariki, kua ko te tangata takitahi.

Ko ia Ka timata te haere ki 'SmeC' mo nga mahi whanau. **(Tuhipoka! Kaore ia i uru)** Mai i te 3 wiki i mua i te whanautanga ka haere ia ki te SmeC ia ra. Ka haere tonu tenei i muri i te whanautanga. Ka whai waahi ia ki te SmeC kia oti katoa ana tamariki te ako ki reira. Ka timata tana mahi. Kua oti i a ia tana Tohu Whakaakoranga (Tiwhikete Tauhokohoko Whakaakoranga Hauora). Ka haere ia ki nga huihuinga 'SmeC'. Hei te mutunga ka haere ia **Karapu Mahi Matua**.

Ko te SmeC he waahanga ako hauora kore utu o te hapori Kaitiaki Tiaki!

Ko te matauranga he mahi tahi i waenganui i nga matua, nga kaiwhakaako me nga rongoa. Kei roto i te matauranga kore utu, te hauora kore utu me te ako. Kao, mahi kainga! Kao, he matauranga kore kawanatanga! Kao, Whare Wananga!

1st Ako, ka marama, timata ki te whakaako. I roto i te maatauranga kore utu ka ako nga akonga tere ki te ako puhoi. I te mahi ka whakangungu te kaimahi mohio i nga tangata hou. I te kainga, ka ako nga koroua i nga tamariki, nga mokopuna. Ka ako nga matua i nga tamariki.

Whakawhanaketanga (he pai mo te 1 te Atua) ka ahu whakamua ma te hanga i runga i te waa ka hanga hou. Ma te panui i tetahi tuhinga pai ka akiaki i te hinengaro ki te hiki ake i te hinengaro ki te taumata teitei o te tuhinga taketake. Ko te whakamutu i tenei whakaaro ki te aro ki te tuhi ano he wa poto te moumou matauranga. Kia mohio, 'Plagiarize'.

Mahi kainga Ko te ahua tino tinihanga me te koretake o te ako me te whakaako. Kei te pehia tetahi Tohunga mai i nga whakararuraru, kuare, hoa, matua, rarangi wa... M Ko nga mahi kainga kaore e mahia e te tohunga e aromatawaihia ana, e tohuhia ana. Ko nga mahi a-whare na tona ahua tinihanga he horihori, he pohehe hoki mo te aromatawai. Ko nga matua me nga kaiwhakaako e tautoko ana i nga mahi a-whare, e tautoko ana i te tinihanga, i te kore pono. Karekau he mahi kainga!

Aromatawai: E hiahiatia ana kia whai hua te Whakaako me te Ako.

Ka aromatawaihia te tohunga mo nga mahi mohio kua oti i te akomanga. I nga wa katoa ka oti tetahi waahanga ako, ka whiwhi nga Kaiakoranga i nga mahi hei aromatawai i te maaramatanga. Ka oti nga mahi whakamarama i roto i te akomanga. He 70% te maramatanga o te reeti haere. Ka rahua, me whakahoki ano e te tohunga te kōwae ako tae noa ki te paahitanga. Ko te kōwae anake me tukuru kua i te tau katoa.

Karekau he Aromatawai tau whakamutunga, he whakamatautau whakamutunga ranei (mahi huakore). Mo ia kōwae anake te aromatawai, kua mō ngā kōwae putu. Ina paahitia e tetahi Kaiako nga waahanga kua whakaritea ka tukuna he Tiwhikete Akoranga.

SmeC he pere pere. Ia ra i 'Te whitinga o te ra', I te pouputanga o te ra, 'Toto te Ra' ka tangi mo te 1 meneti. Ka whakanui tenei tangi 1 te Atua e homai ana ki a tatou te maramatanga o te ra. Nga ra 1-6 (wiki mahi), 1 haora i muri mai i te Ra, 1 haora i mua i te Toto o te ra ka tangi te pere mo te 2 meneti. Ka timata te mahi tohu ka mutu te mahi. Ra 7 (Ra ngahau) 1 haora i muri mai i te Putanga o te Ra me te 1 haora i mua i te Torengitanga ka tangi te pere mo te 3 meneti. Ka taea 1 te Atua me te mohio o te haporī he 'Huihuinga'.

